

תרפ"א

ויכוח שהדרדר לאלמוות בין שתי קבוצות של פועלים יהודיים שצינו את יום האחד במאי 1921 היה הטריגר לפריצת האירועים בבוקר כ"ג בניסן תרפ"א. אלפי ערבים שצפו בקטטה ניצלו את המהומה והחלו לפרוע ביהודי יפו. ההסתה נגד התעצמות הבית הלאומי היהודי, נגד הצהרת בלפור ונגד העלייה השלישית, נשאה פרי. יהודים הותקפו באכזריות בכל רחבי העיר. בתי עולים, חנויות ושכונות הוצתו ותושביהם נטבחו. במקומות שבהם פעלו ארגוני הגנה יהודיים או שהתערב הצבא הבריטי, נגרמו לתוקפים אבדות כבדות. במקומות שבהם שיתפו השוטרים הערביים פעולה עם הרוצחים נגמר הדבר באסון. ההרוג המפורסם ביותר בפרעות היה הסופר יוסף חיים ברנר, מאישי הרוח הבולטים והייחודיים של העלייה השנייה, שבאחד מספריו הביע את חששו שמא יפול בידי מרצחים בני ישמעאל, ונרצח עם חבריו בפאתי יפו. מתקפות ערביות על פתח תקווה ועל רחובות נהדפו בקרבות גבורה על ידי בני המושבות. יישובים אחרים כמו חדרה וכפר סבא סבלו נזקים כבדים. ארבעים ושבעה חללים יהודיים גבתה האש. הסכסוך היהודי-ערבי בארץ ישראל הפך לעובדה קיימת.

